

Damian Dobrucki

Szczecin / niedziela, 17 listopada 2024 r.

PETYCJA

Do: Rady Miasta Szczecin
pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin

URZĄD MIASTA SZCZECIN
Biuro Rady Miasta
Dnia 17-11-2024
Wpłynęło 5-362
L.dz.

228136

W sprawie: powołania Komisji Rady Miasta ds. Etyki i Moralności

Na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz art. 2 ust. 3 Ustawy o petycjach, w interesie publicznym żądam powołania Komisji Rady Miasta ds. Etyki i Moralności.

UZASADNIENIE:

Podstawą prawną powołania niniejszej Komisji jest w szczególności:

- 1) art. 21 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym,
- 2) art. 383 §3 Kodeksu wyborczego,
- 3) uchwała Nr XL/843/01 Rady Miasta Szczecina z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie przyjęcia „Zasad Etyki Radnego”,
- 4) §22 Statutu Miasta Szczecin stanowiącego załącznik do uchwały Nr VI/189/19 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 kwietnia 2019 r.

Do zadań Komisji należeć będzie rozpatrywanie zgłoszonych przypadków naruszenia przez radnych podstawowych obowiązków wynikających ze ślubowania, obowiązków wynikających z przepisów prawa, rozpatrywanie spraw radnych, wobec których postawiono zarzuty, iż naruszają powszechnie przyjęte zasady etyczne bądź zachowują się w sposób nieodpowiadający godności radnego lub godności Rady, a także sprawy dotyczące wygaszenia mandatu radnego przewidziane w przepisach szczególnych.

Podobne komisje od lat funkcjonują np. w Warszawie, Wałbrzychu czy Nowogrodzie Bobrzańskim.

W szczególności zwracam uwagę na postanowienia uchwały Nr XL/843/01 Rady Miasta Szczecina z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie przyjęcia „Zasad Etyki Radnego”. Mając na uwadze troskę o należyte sprawowanie mandatu przez radnych, w szczególności wymóg, by radni zachowywali się w sposób odpowiadający godności radnego, kierując się bezinteresownością, jawnością, rzetelnością, dbałością o dobre imię Rady oraz ponosili odpowiedzialność za swoje działania, Rada Miasta ustanowiła 5 podstawowych zasad:

-
- **zasada bezinteresowności** - Radny powinien kierować się interesem publicznym. Nie powinien wykorzystywać swojej funkcji w celu uzyskania korzyści dla siebie i osób bliskich oraz przyjmować korzyści, które mogłyby mieć wpływ na jego działalność jako radnego,
 - **zasada jawności** - Radny przy podejmowaniu decyzji, powinien w możliwie najszerszym zakresie postępować w sposób dostępny dla opinii publicznej. Powinien ujawniać związek interesu osobistego z decyzją, w podjęciu której uczestniczy,
 - **zasada rzetelności** - Radny powinien należycie wypełniać swoje obowiązki. W sprawach tego wymagających powinien kierować się względami merytorycznymi,
 - **zasada dbałości o dobre imię Rady** - Radny powinien unikać zachowań, które mogą godzić w dobre imię Rady. Powinien szanować godność innych osób,
 - **zasada odpowiedzialności** - Radny odpowiada za swoje decyzje i działania. Powinien poddać się obowiązującym procedurom wyjaśniającym i kontrolnym.

Jednocześnie Rada narzuciła na siebie obowiązek określenia procedur wyjaśniających i kontrolnych wobec radnych oraz zasady odpowiedzialności za naruszenie zasad etyki radnego. Czas najwyższy, aby to, co Rada uchwaliła 23 lata temu, stało się faktem.

Zwracam też uwagę, iż przytoczony przepis Kodeksu wyborczego stanowi, że Rada Miasta, w drodze uchwały, stwierdza wygaśnięcie mandatu radnego, a wcześniej umożliwia radnemu złożenie wyjaśnień, w przypadku:

- utraty prawa wybieralności lub nieposiadania go w dniu wyborów,
- odmowy złożenia ślubowania,
- naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności,
- niezłożenia w terminach określonych w odrębnych przepisach oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

Wskazane przypadki idealnie wpasowują się w działalność Komisji ds. Etyki i Moralności, tym bardziej, że wiążą się z przyjętymi Zasadami Etyki Radnego oraz obowiązkami wynikającymi ze ślubowania: „Wierny Konstytucji i prawu Rzeczypospolitej Polskiej, ślubuję uroczyście obowiązki radnego sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie, mając na względzie dobro mojej gminy i jej mieszkańców”.

Jeżeli chodzi o obowiązki wynikające z przepisów prawa, jest to np. art. 23 Ustawy o samorządzie gminnym, który nakłada na radnych obowiązek kierowania się dobrem wspólnoty samorządowej oraz utrzymywanie stałej więzi z mieszkańcami i przyjmowanie zgłaszanych przez nich postulatów i przedstawianie ich organom gminy do rozpatrzenia.

Przykłady spraw radnych, którymi Komisja ds. Etyki i Moralności mogłaby się zająć, to:

- **Jolanta Balicka, Wiktoria Rogaczewska, Jan Połuszny** – w związku z zatrudnieniem w spółkach miejskich, przy czym zgodnie z art. 383 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego, mandat radnego wygasa w przypadku naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych funkcji lub działalności, które mogłyby wpłynąć na bezstronność i niezależność radnego. Te "określone funkcje lub działalności" dotyczą przypadków, w których prawo zabrania

radnym łączenia mandatu z innymi rolami czy działaniami, aby uniknąć konfliktu interesów oraz zagwarantować, że funkcje publiczne są sprawowane z należytą bezstronnością i niezależnością, o czym dokładnie mówi też art. 24e Ustawy o samorządzie gminnym, iż radni nie mogą podejmować dodatkowych zajęć, które mogą podważyć zaufanie wyborców do wykonywania mandatu,

- **Andrzej Radziwinowicz** – w związku z użyciem skandalicznych słów wobec uboższych mieszkańców miasta korzystających z Fabryki Wody, o treści: „Może wyższe ceny wyeliminują chamstwo z pustymi portfelami”. Użycie określenia „wyeliminować” wobec niej zamożnych mieszkańców stanowi nie tylko język pogardy i wykluczenia, poprzez dzielenie ludzi na „lepszycy” i „gorszych”, ale także może kojarzyć się z najgorszymi reżimami totalitarnymi.
- **Ilona Milewska, Mateusz Gieryga, Stanisław Kaup** – w związku ze składaniem i promocją projektów Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego, co w opinii wielu mieszkańców jest zachowaniem nieetycznym i mogącym wpłynąć negatywnie na udział mieszkańców w składaniu projektów i późniejszym głosowaniu, z tego względu, iż radni posiadają odpowiednie narzędzia prawne, aby swoje pomysły uwzględnić w budżecie miasta, którym dysponują w 99%, a pozostały 1% w ramach SBO należy pozostawić mieszkańcom, którzy takich możliwości nie posiadają.
- **Przemysław Słowik** – w związku z tym, że wraz z innymi radnymi podczas konferencji dnia 27 marca 2024 r. w ramach kampanii samorządowej, prezentował pomysł wprowadzenia biletu za 365zł rocznie, robiąc z tego najważniejszy postulat, po czym dnia 10 września 2024 r. podczas sesji Rady Miasta, głosował przeciwko petycji w sprawie wprowadzenia takiego biletu, co w odczuciu mieszkańców może być traktowane jako oszukiwanie wyborców.
- **Paweł Bartnik** – w związku z możliwością przekroczenia i niedopełnienia obowiązków jako Przewodniczący, wynikających ze Statutu Miasta Szczecin, z powodu nieprawidłowej oceny pisma, jako niebędącego petycją oraz nieskierowania go do właściwej komisji, przy czym ustawa o petycjach ustanawia katalog otwarty spraw, mogących być przedmiotem petycji, co w praktyce daje możliwość przesłania petycji np. z żądaniem podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania, o ile mieści się w ramach kompetencji organu (tu Rady Miasta), np. podjęcie stanowiska w określonej sprawie (kompetencja wynikająca z § 14 ust. 3 Statutu).
- **Piotr Kęsik** – w związku z możliwością nierzetelnego podejścia do rozpatrywania petycji mieszkańca, dotyczącej możliwości naruszenia norm prawnych przez radnych zatrudnionych w spółkach miejskich, sprowadzając ją do „politycznego show” i protestowania przeciw takim praktykom, zamiast skupić się na sednie sprawy i rozważyć, czy rzeczywiście nie zostały naruszone pewne zasady, które każdy radny powinien respektować. Takie zachowanie może budzić wrażenie braku troski o ochronę interesu publicznego.
- **Dorota Gródecka-Szwajkiewicz, Renata Łażewska, Maria Schneider, Łukasz Tyszler, Maria Bohuń, Marek Kolbowicz** – w związku z tym, iż wskazani radni w obecnej kadencji nie przestali jeszcze żadnej interpelacji czy zapytania, co w ocenie mieszkańców mogłoby zostać odebrane jako brak utrzymywania stałej więzi z mieszkańcami, nieprzyjmowanie zgłaszanych przez nich postulatów czy też brak zainteresowania sprawami miejskimi.

Rada Miasta powinna utworzyć Komisję ds. Etyki i Moralności, która zajmowała by się wyżej wymienionymi oraz podobnymi przypadkami w przyszłości, umożliwiając wypowiedzenie się

radnym oraz innym osobom zainteresowanym. Do najważniejszych zalet powołania takiej Komisji można zaliczyć:

- **Zwiększenie przejrzystości i odpowiedzialności** - Komisja zapewni kontrolę nad działaniami radnych, co zwiększy zaufanie mieszkańców do władz miasta. Regularne rozpatrywanie spraw związanych z naruszeniami etycznymi stworzy mechanizm zapobiegawczy wobec potencjalnych nieprawidłowości.
- **Wzmocnienie standardów etycznych** - Powołanie Komisji będzie wyraźnym sygnałem, że Rada Miasta traktuje poważnie kwestie etyczności i moralności w swoich szeregach. Ustanowienie jasnych zasad i procedur pozwoli radnym działać w sposób odpowiedzialny i zgodny z wartościami reprezentowanymi przez samorząd.
- **Ochrona godności urzędu radnego i Rady Miasta** - Komisja pomoże chronić autorytet i prestiż Rady, zajmując się przypadkami zachowań, które mogłyby podważyć jej wiarygodność w oczach mieszkańców. Wyraźnie zdefiniowane procedury pozwolą na obiektywną ocenę działań radnych, co zapobiegnie konfliktom wewnętrznym.
- **Ułatwienie wyjaśniania kontrowersji i konfliktów** - Komisja stanie się miejscem rozstrzygania trudnych spraw i konfliktów w sposób transparentny, co zminimalizuje ryzyko eskalacji problemów oraz będzie pełnić rolę mediatora w sporach dotyczących zachowań radnych.
- **Promowanie kultury praworządności i etyczności** - Komisja będzie promować postawy zgodne z zasadami praworządności i etyki, co wpłynie na rozwój pozytywnej kultury w samorządzie.
- **Odpowiedź na oczekiwania mieszkańców** - Mieszkańcy coraz częściej oczekują, że ich przedstawiciele będą działać w sposób uczciwy, transparentny i zgodny z najwyższymi standardami etycznymi. Komisja zapewni mieszkańcom miejsce, do którego mogą zgłaszać swoje obawy dotyczące zachowań radnych.
- **Zapobieganie konfliktom interesów i naruszeniom prawa** - Komisja będzie analizować sytuacje związane z potencjalnymi konfliktami interesów, co zapobiegnie ich występowaniu. Będzie również dbać o zgodność działań radnych z obowiązującymi przepisami prawa.

Powołanie Komisji ds. Etyki i Moralności w Radzie Miasta to krok w stronę większej przejrzystości, odpowiedzialności i uczciwości w lokalnym samorządzie. Komisja nie tylko zwiększy zaufanie mieszkańców, ale również pomoże w rozwiązywaniu trudnych spraw, zapewniając sprawiedliwość i zgodność z prawem. W związku z powyższym, powołanie takiej Komisji jest konieczne i w pełni zasadne.

Poniżej przedstawiam przykładową propozycję zapisów uchwały w tej sprawie, na wzór Uchwały Nr II/54/2024 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z 23 maja 2024 r. i uzupełnioną o dodatkowe aspekty:

CHWAŁA NR ___/202__
RADY MIASTA SZCZECIN

w sprawie powołania stałej Komisji ds. Etyki i Moralności Rady Miasta Szczecin

Na podstawie

uchwała się, co następuje:

§ 1. Powołuje się stałą Komisję ds. Etyki i Moralności Rady Miasta Szczecin (dalej: Komisja), w składzie:

1)

2)

[...]

n)

§ 2. Wybiera się przewodniczącego i wiceprzewodniczących Komisji:

1) Przewodniczący:

2) Wiceprzewodniczący:

§ 3. Zasady i zakres działania Komisji określa załącznik do uchwały.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr ___/202__

Rady Miasta Szczecin

Zasady i zakres działania stałej Komisji ds. Etyki i Moralności Rady Miasta Szczecin

§ 1

1. Zadaniem Komisji jest rozpatrywanie zgłoszonych przypadków naruszenia przez radnych podstawowych obowiązków wynikających ze ślubowania, obowiązków wynikających z przepisów prawa, rozpatrywanie spraw radnych, wobec których postawiono zarzuty, iż naruszają powszechnie przyjęte zasady etyczne bądź zachowują się w sposób nie odpowiadający godności radnego lub godności Rady, a także sprawy dotyczące wygaszenia mandatu radnego przewidziane w przepisach szczególnych.

2. Komisja kieruje się w swej pracy zasadą domniemania niewinności oraz dążenia do prawdy i pełnego wyjaśnienia wszelkich okoliczności rozpatrywanej sprawy, a także tym, by przyjmowane przez nią rozstrzygnięcia i ich uzasadnienia służyły określaniu i propagowaniu najwyższych standardów etycznych, których przestrzeganie winno być moralnym nakazem każdego radnego.

§ 2

1. Komisja składa się z przewodniczącego, wiceprzewodniczących oraz pozostałych członków.

2. Komisją kieruje każdorazowo przewodniczący, który zwołuje posiedzenie, proponuje porządek posiedzeń oraz czuwa nad przygotowaniem posiedzeń i dostarczeniem członkom Komisji materiałów będących przedmiotem obrad.

§ 3

1. Komisja rozpatruje sprawę na wniosek Radnego Miasta Szczecin, Komisji Rady Miasta Szczecin, z własnej inicjatywy lub na wniosek mieszkańca.

2. Wniosek kierowany do Komisji winien zawierać uzasadnienie wskazujące zdaniem wnioskodawcy na naruszenie przez radnego powszechnie przyjętych zasad etycznych lub na zachowania nie odpowiadające godności radnego lub Rady.

3. Komisja na podstawie analizy wniosku może odmówić wszczęcia postępowania, uznając, że sprawa w żaden sposób nie dotyczy postaw lub zachowań, które mogą być przedmiotem oceny Komisji. Odmowa wszczęcia postępowania nie może dotyczyć sytuacji wygaszenia mandatu radnego, o których mowa w przepisach szczególnych. Uchwałę Komisji o odmowie wszczęcia postępowania wraz z uzasadnieniem przekazuje się niezwłocznie wnioskodawcy.

4. Komisja kierując do radnego zaproszenie na posiedzenie Komisji dołącza uzasadnienie wnioskodawcy. Komisja rozstrzyga sprawę po wysłuchaniu wyjaśnień radnego, którego sprawa dotyczy oraz po wysłuchaniu wnioskodawcy. Komisja może rozpatrzyć sprawę bez wysłuchania wyjaśnień radnego, którego sprawa dotyczy, jeśli ten, mimo zaproszenia na posiedzenie Komisji, odmawia przyścia. Komisja może umorzyć postępowanie, jeżeli wnioskodawca, mimo zaproszenia na posiedzenie Komisji, odmawia przyścia. Umorzenie postępowania nie może dotyczyć sytuacji wygaszenia mandatu radnego, o których mowa w przepisach szczególnych.

5. Komisja – jeśli wymagają tego okoliczności sprawy, bądź jeśli z wnioskiem takim wystąpi wnioskodawca lub radny, którego sprawa dotyczy – może poprosić inne osoby o złożenie wyjaśnień na posiedzeniu.

§ 4

1. Przy rozpatrywaniu spraw radnych Komisja bierze w szczególności pod uwagę ochronę dobrego imienia radnego, jego prawo do prywatności oraz prawo do osobistej obrony.

2. Komisja powiadamia radnego, którego dotyczy wniosek o treści zarzutów oraz terminie rozpatrzenia sprawy na posiedzeniu Komisji.

3. Nieusprawiedliwione nieobecności radnego, nie wstrzymują rozpatrzenia sprawy.

4. Radny, którego zarzuty dotyczą, przedstawia Komisji wyjaśnienia w formie pisemnej lub ustnej oraz ma prawo do zabierania głosu poza kolejnością.

§ 5

1. Komisja po postępowaniu wyjaśniającym stwierdza, czy radny naruszył powszechnie przyjęte zasady etyki w zakresie działania radnego, w drodze uchwały podjętej zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy składu jej członków.

2. Rozstrzygnięcie winno zawierać:

1) opis zarzutu,

2) wskazanie wnioskodawcy,

3) informację, czy wnioskodawca stawił się na posiedzenie i czy Komisja wysłuchała jego wyjaśnień,

4) informację, czy radny, którego sprawa dotyczy, stawił się na posiedzenie i czy Komisja wysłuchała jego wyjaśnień,

5) treść rozstrzygnięcia,

6) uzasadnienie rozstrzygnięcia.

3. Komisja, w ramach rozstrzygania sprawy, może:

1) uznając, że radny w niczym nie naruszył powszechnie przyjętych zasad etycznych, nie zachowywał się w sposób nie odpowiadający godności radnego lub godności Rady, nie naruszył obowiązków wynikających ze ślubowania albo przepisów prawa - orzec o bezzasadności zarzutów,

2) uznając, że radny naruszył powszechnie przyjęte zasady etyczne bądź zachowywał się w sposób nie odpowiadający godności radnego lub godności Rady, albo naruszył obowiązki wynikające ze ślubowania albo przepisów prawa, a także biorąc pod uwagę skalę przewinienia oraz to, czy zostało ono dokonane świadomie bądź z niskich pobudek - orzec o zasadności zarzutów.

3) w przypadkach dotyczących wygaszenia mandatu radnego, Komisja kieruje projekt uchwały w tej sprawie na najbliższą zaplanowaną sesję lub sesję nadzwyczajną mając na uwadze dochowanie ustawowych terminów.

4. Komisja, w przypadku różnych wniosków członków Komisji, co do treści rozstrzygnięcia, w pierwszej kolejności głosuje wniosek o bezzasadności zarzutów. Przyjęcie tego wniosku powoduje bezprzedmiotowość wniosku o zasadności zarzutów.

§ 6

1. Rozstrzygnięcie Komisji jest ostateczne z dniem podjęcia. Nie dotyczy to przypadków dotyczących wygaszenia mandatu radnego, gdy w razie braku reakcji Rady Miasta rozstrzygnięcie zastępcze może wydać Wojewoda, a od obu decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Administracyjnego.

2. Rozstrzygnięcie Komisji przewodniczący Komisji odczytuje na najbliższej sesji Rady.

3. Radny, którego rozstrzygnięcie dotyczy, może na sesji, bezpośrednio po odczycaniu treści rozstrzygnięcia, wygłosić oświadczenie.

Na podstawie art. 4 ust. 3 Ustawy o petycjach, wyrażam zgodę na publikację na stronie internetowej Urzędu, mojego imienia i nazwiska, w związku z art. 8 ust. 1 Ustawy.

Z wyrazami szacunku,

/-/ *Damian Dobrucki*

